

КАФЕДРА публічного адміністрування та управління бізнесом

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА
БІЗНЕСУ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри публічного адміністрування
та управління бізнесом
протокол № 1 від 31.08. 2022 р.

Зав. кафедри _____ Комарницька Г.О.

**ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЇХ ПРОВЕДЕННЯ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«Теорія та економіка галузевих ринків»

галузь знань: 28 «Публічне управління та

адміністрування»

спеціальність: 281 «Публічне управління та

адміністрування»

**спеціалізація «Публічне адміністрування та управління
бізнесом»**

освітній ступінь: бакалавр

**Укладач: д.е.н., професор,
Васьківська Катерина Володимирівна**

ЛЬВІВ 2022

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	3
РОЗДІЛ 2. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	6
РОЗДІЛ 3. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	7
РОЗДІЛ 4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	16

РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

«Теорія та економіка галузевих ринків» – нормативна дисципліна, яка вивчається при підготовці фахівців з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування». Невід'ємною складовою соціально орієнтованої ринкової економіки є ефективно функціонуюча ланка реальної економіки – підприємств конкретних галузей економіки. Формування та забезпечення конкурентоспроможності української економіки та її ефективне інтегрування у світове економічне співтовариство неможливе без ефективного управління господарською діяльністю підприємства.

Метою навчальної дисципліни полягає у формуванні системи знань щодо підвищення ефективності управління організаційними структурами завдяки правильному використанню менеджерами різних рівнів, принципів та інструментів управління.

Основні завдання

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання у процесі викладання наступних завдань:

- формування економічного мислення та професійних компетентностей у студентів освітньої програми;
- забезпечення глибокого розуміння основних категорій дисципліни, ключових трендів та закономірностей розвитку сучасних галузевих ринків, а також основних напрямів та інструментів державної галузевої політики;
- набуття практичних навичок застосування системи показників для оцінки висоти бар'єрів входу та виходу, рівня концентрації та монополізації конкретних галузевих ринків;
- формування навичок критичного осмислення проблем розвитку галузевих ринків та їх регулювання;
- активізація творчого пошуку студентів у вирішенні складних проблем функціонування галузевих ринків.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки магістрів

Вивчення дисципліни «Теорія та економіка галузевих ринків» ґрунтується на знаннях з дисциплін: фінанси підприємств, корпоративні фінанси, фінансовий аналіз, управління фінансовою санацією, оподаткування суб'єктів підприємництва, бухгалтерський облік в управлінні підприємством, менеджмент, економіка підприємств, адміністрування підприємницької діяльності.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність

здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями;

здатність працювати в команді;

здатність планувати та управляти часом;

вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

Фахові компетентності спеціальності

здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів;

здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів;

здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки;

здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ;

здатність використовувати систему електронного документообігу;

здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій підприємств галузей;

здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності;

здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати;

здатність впроваджувати інноваційні технології;

здатність до використання інструментів, методів і заходів маркетингу у сфері публічного управління та адміністрування;

здатність виконувати основні види робіт із документаційного забезпечення та бездокументного обслуговування управлінської діяльності;

здатність розробляти соціальні проекти та плани розвитку адміністративних структур відповідно до міжнародних стандартів.

Вимоги до знань і умінь:

За умов успішного виконання вимог щодо опанування науки студент зможе:

розуміти :

- що галузеві ринки є невід'ємною складовою підприємницької діяльності в сучасних умовах господарювання;
- що свідоме та цілеспрямоване використання структурних компонентів галузевих ринків є запорукою забезпечення конкурентоспроможності підприємства;

знати:

використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства;

застосовувати норми та правила професійного спілкування українською мовою;

знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування;

знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування;

знати основи електронного урядування.

вміти:

уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції;

уміти усно і письмово спілкуватися іноземною мовою;

використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності;

застосовувати сучасні технології маркетингу та менеджменту в сфері публічного управління та адміністрування;

уміти реалізовувати заходи організаційного, протокольного та технічного забезпечення управлінської діяльності;

уміти досліджувати та адаптувати кращі вітчизняні та зарубіжні практики у сфері корпоративного сектору до потреб розвитку суспільства;

уміти використовувати технології та інструменти взаємодії публічного адміністрування та управління бізнес-структурами галузей економіки.

Практичне заняття (лат. *praktikos* — діяльний) — форма навчального заняття, під час якої науково-педагогічний працівник організовує для студентів аналіз окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує навички і вміння їх практичного застосування, через індивідуальне виконання відповідно сформульованих завдань.

Цю форму занять проводять у лабораторіях або аудиторіях, обладнаних необхідними технічними засобами навчання, обчислювальною технікою.

Науково-педагогічний працівник, якому доручено практичні заняття, за погодженням із лектором навчальної дисципліни завчасно готує необхідний методичний матеріал — тести для виявлення рівня оволодіння відповідними теоретичними положеннями, набір завдань різного ступеня складності.

Основні завдання практичних занять:

- поглиблення та уточнення знань, здобутих на лекціях і в процесі самостійної роботи;
- формування інтелектуальних навичок і вмінь планування, аналізу й узагальнень, опанування навичок організації професійної діяльності;
- накопичення первинного досвіду організації виробництва та технікою управління ним;
- оволодіння початковими навичками керівництва, менеджменту та самоменеджменту.

Структура практичного заняття: попередній контроль знань, навичок і вмінь студентів; формулювання загальної проблеми та її обговорення за участю студентів; розв'язування завдань та їх обговорення; розв'язування контрольних завдань, їх перевірка й оцінювання. Оцінки за окремі практичні заняття враховують, виставляючи підсумкову оцінку з відповідної навчальної дисципліни.

Кількість годин на практичні заняття з окремої дисципліни визначено навчальним планом. Перелік тем практичних занять міститься в робочій навчальній програмі дисципліни. Кількість студентів на практичному занятті не повинна перевищувати половини академічної групи.

У процесі проведення практичних занять використовують різні методи навчання. Оскільки головне завдання цього виду навчальної роботи - формування навичок і вмінь, то основними мають бути різноманітні вправи (підготовчі, пробні, за зразком, тренувальні, творчі, практичні, графічні, усні, письмові, професійні, технічні та ін.).

Практичні заняття мають відповідати таким вимогам:

- розуміння з боку студентів необхідності володіти базовими теоретичними знаннями;
- усвідомлення необхідності вироблення навичок і вмінь, що мають професійну спрямованість;
- забезпечення оптимальних умов для формування навичок і вмінь (санітарно-гігієнічних, дидактичних, виховних);
- навчання студентів раціональних методів оволодіння навичками і вміннями;
- забезпечення самостійної діяльності кожного студента;
- дотримання систематичності й логічної послідовності у формуванні навичок і вмінь студентів;

- розроблення завдань для практичних занять з чіткою професійною спрямованістю;
- широке включення в систему практичних занять творчих завдань;
- систематичний контроль за виконанням практичних завдань;
- постійне заохочення практичної навчальної діяльності студентів.

РОЗДІЛ 2. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Тема та короткий зміст заняття	К-ть годин
1	Практичне заняття № 1 Методологія дослідження галузевих структур. Об'єкт, предмет і завдання економіки галузевих ринків. Національна економіка, її галузева структура	2
2	Практичне заняття № 2 Галузеві ринки: поняття і характеристика типів Галузева політика в системі державного регулювання економіки. Механізм державного регулювання природних монополій	2
3	Практичне заняття № 3 Антимонопольна політика держави Торгівля як галузь економіки. Зовнішньоторговельна політика в умовах недосконалої конкуренції на світовому ринку	2
4	Практичне заняття № 4 Державна структурна політика України Галузеві структурні зрушення як чинник економічного зростання регіону	2
5	Практичне заняття № 5 Спеціалізація, кооперування і комбінування на галузевих ринках Економіка ринку промислової продукції	2
6	Практичне заняття № 6 Економіка ринку сільськогосподарської продукції, ринку продукції лісового господарства Економіка ринку ІТ-технологій та ринку зв'язку	2
7	Практичне заняття № 7 Будівельна галузь та її економіко-організаційні особливості Ринок побутового обслуговування	2
8	Практичне заняття № 8 Розвиток сільських територій та соціальна політика у сільській місцевості. Ринок праці. Державна галузева політика та управління у сферах суспільного життя	2
	Разом	16

РОЗДІЛ 3. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 1

Методологія дослідження галузевих структур. Об'єкт, предмет і завдання економіки галузевих ринків. Національна економіка, її галузева структура

Навчальний час: 2 год.

План практичного заняття

1. План лекції

1. Економіка галузевих ринків як наука і як навчальна дисципліна.
2. Галузевий ринок
3. Методологія економіки галузевих ринків.
4. Національна економіка, її суть, особливості.
5. Суб'єкти національної економіки.
6. Основні цілі структурної перебудови економіки.

Міжпредметні зв'язки. Вивчення категорій економіки галузевих ринків ґрунтується на знаннях з дисциплін: економічна теорія, макро- мікроекономіка, основи економічної науки, теорія та історія управління.

Мета практичного заняття – формування системи теоретичних знань з основ «теорії та економіки галузевих ринків».

Основні завдання практичних занять:

- поглиблення та уточнення знань, здобутих на лекціях і в процесі самостійної роботи;
- формування інтелектуальних навичок і вмінь планування, аналізу й узагальнень, опанування навичок організації професійної діяльності;
- накопичення первинного досвіду організації виробництва та технікою управління ним.

Питання для перевірки базових знань за темою практичного заняття:

1. Суть галузі та галузевих ринків.
2. Економіка галузевих ринків як наука і як навчальна дисципліна.
3. Галузевий ринок
4. Основні теорії галузевих ринків.
5. Методологія економіки галузевих ринків.
6. Суть національної економіки, її особливості.
7. Суб'єкти національної економіки.
8. Елементи середовища функціонування національної економіки.
9. Сектори, ознаки національної економіки.
10. Основні цілі структурної перебудови економіки.
11. Валовий внутрішній продукт (валовий національний продукт), його складові та методи обчислення.

Література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8].

Форми контролю знань – презентація виконаних завдань, розв'язання ситуаційних вправ, обговорення виконаних завдань.

Практичне заняття № 2

Галузеві ринки: поняття і характеристика типів
Галузева політика в системі державного регулювання економіки. Механізм державного регулювання природних монополій.

Навчальний час: 2 год.

План практичного заняття

1. Галузеві ринки, поняття, характеристика типів.
2. Галузева політика держави.
3. Типи галузевих ринків.
4. Концепція "сприятливого економічного клімату".
5. Суть механізму державного регулювання економіки.
6. Структурні компоненти механізму державного регулювання економіки.
7. Державне ціноутворення на продукцію природної монополії.
8. Сучасні моделі державного регулювання економіки.

Міжпредметні зв'язки. Вивчення категорій, які ґрунтуються на знаннях з дисциплін: економічна теорія, макро- мікроекономіка, основи економічної науки, теорія та історія управління.

Мета практичного заняття – формування системи теоретичних і практичних знань щодо функціонування галузевих ринків. Вивчити методи, інструменти, важелі механізму державного регулювання економіки.

Основні завдання практичних занять:

Обґрунтувати роль галузевих ринків, поняття, характеристика типів. Ознайомитись з метою державної галузевої політики.

Питання для перевірки базових знань за темою практичного заняття:

1. Галузеві ринки, поняття, характеристика типів.
2. Мета державної галузевої політики.
3. Галузева політика держави.
4. Методи здійснення галузевої політики.
5. Типи галузевої політики. Активна галузева політика. Пасивна галузева політика.
6. Концепція "сприятливого економічного клімату".
7. Механізм державного регулювання економіки.. його суть, значення.
8. Структурні компоненти механізму державного регулювання економіки.
9. Методи, інструменти, важелі механізму державного регулювання економіки.
10. Роль податків та кредитів у державному регулюванні економіки.
11. Природна монополія, її суть, особливості, причини виникнення.
12. Державне ціноутворення на продукцію природної монополії.
13. Сучасні моделі державного регулювання економіки.
14. Кейнсіанська і неокласична моделі державного регулювання .
15. Монетаристи про економічну роль держави.

Література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8].

Форми контролю знань – презентація виконаних завдань, розв'язання ситуаційних вправ, обговорення виконаних завдань.

Практичне заняття № 3

Антимонопольна політика держави. Торгівля як галузь економіки.

Зовнішньоторговельна політика в умовах недосконалої конкуренції на світовому ринку

Навчальний час: 2 год.

План практичного заняття

1. Суть, цілі державної антимонопольної політики.
2. Антимонопольний комітетом України, його функції, завдання.
3. Антимонопольне регулювання як одним із напрямків державної антимонопольної політики.
4. Зовнішньоторговельна політика: суть та інструменти.
5. Зовнішньоторговельна політика як цілеспрямований вплив держави на торговельні відносини з іншими країнами.
6. Основні цілі зовнішньо-торгівельної політики.
7. Види зовнішньо – торговельної політики.
8. Політика вільної торгівлі.
9. Державне регулювання міжнародної торгівлі.

Міжпредметні зв'язки. Вивчення категорій економіки галузевих ринків, що ґрунтуються на знаннях з дисциплін: економічна теорія, макро- мікроекономіка, основи економічної науки, теорія та історія управління.

Мета практичного заняття – формування системи теоретичних і практичних знань щодо розвитку ринку експортно-імпортних операцій.

Основні завдання практичних занять: Вивчити значення державної антимонопольної політики. Ознайомитись з законодавчою базою державної антимонопольної політики та цілями зовнішньо-торгівельної політики.

Питання для перевірки базових знань за темою практичного заняття:

1. Значення державної антимонопольної політики.
2. Антимонопольний комітетом України, його функції, завдання.
3. Законодавча база державної антимонопольної політики.
4. Попередження зловживань монопольним становищем.
5. Антимонопольне регулювання як одним із напрямків державної антимонопольної політики.
6. Що Ви розумієте під обмеженням монопольної діяльності.
7. Що передбачає державне втручання на конкретних монополізованих ринках або в діяльність конкретних монопольних утворень шляхом адміністративного встановлення кількісних і якісних показників.
8. Зовнішньоторговельна політика: суть та інструменти.
9. Зовнішньоторговельна політика як цілеспрямований вплив держави на торговельні відносини з іншими країнами.
10. Цілі зовнішньо-торгівельної політики : зміна ступеня і способу участі країни в

міжнародному поділі праці; зміна обсягу експорту та імпорту; зміна структури зовнішньої торгівлі; забезпечення країни необхідними ресурсами (сировиною, енергією і т.п.); зміна співвідношення експортних та імпортних цін.

11. Види зовнішньо – торговельної політики.

12. Політика вільної торгівлі.

13. Протекціонізм, його види. Селективний, галузевий, прихований протекціонізм.

14. Державне регулювання міжнародної торгівлі: одностороннє, двостороннє, багатостороннє.

15. Правові режими.

16. Винятки РНС.

17. Національний режим, його суть, значення.

18. Інститути управління ЗЕД.

Література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8].

Форми контролю знань – презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, обговорення виконаних завдань.

Практичне заняття № 4 **Державна структурна політика України** **Галузеві структурні зрушення як чинник економічного зростання регіону**

Навчальний час: 2 год.

План практичного заняття

1. Стратегічні цілі державної структурної політики України.

2. Роль структурної політики держави.

3. Пріоритети промислової, інвестиційної та інноваційної політики у структурній політиці держави.

4. Етапи розвитку теоретичних поглядів стосовно галузевих структурних зрушень.

5. Формування галузевої структури регіону.

6. Специфіка галузевих зрушень в економіці регіонів.

7. Конкурентоспроможність галузей.

Міжпредметні зв'язки. Вивчення категорій економіки галузевих ринків, що ґрунтуються на знаннях з дисциплін: економічна теорія, макро- мікроекономіка, основи економічної науки, теорія та історія управління.

Мета практичного заняття – формування системи практичних знань з питань функціонування ринку промислової продукції.

Основні завдання практичних занять: Вивчити ринок промислової продукції, обґрунтувати пріоритети промислової, інвестиційної та інноваційної політики у структурній політиці держави. Ознайомитись з етапами державної структурної політики при формуванні інноваційної політики.

Питання для перевірки базових знань за темою практичного заняття:

1. Цілі державної структурної політики України.

2. Зміст поняття «структурна політика держави».

3. Роль структурної політики держави.
4. Основні цілі структурної політики держави, розвиток якої впливає на економічне зростання та підвищення національної конкурентоспроможності на світовому рівні.
5. Пріоритети промислової, інвестиційної та інноваційної політики у структурній політиці держави.
6. Етапи державної структурної політики при формуванні інноваційної політики.
7. Стримуючі чинники щодо основних напрямів реалізації структурної політики держави.
8. Назвати етапи розвитку теоретичних поглядів стосовно галузевих структурних зрушень.
9. Формування галузевої структури регіону та встановлено роль і значення галузевих зрушень у вказаних процесах.
10. Специфіка галузевих зрушень в економіці регіонів.
11. Суть, показники конкурентоспроможності галузей.
12. Основні завдання галузевих структурних зрушень.

Література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8].

Форми контролю знань – презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, обговорення виконаних завдань.

Практичне заняття № 5

Спеціалізація, кооперування і комбінування на галузевих ринках. Економіка ринку промислової продукції

Навчальний час: 2 год.

План практичного заняття

1. Суть та особливості концентрації, спеціалізації, кооперування.
2. Комбінати. Передумови комбінування.
3. Форми комбінування. Горизонтальне комбінування.
4. Інструментарій державної промислової політики.
5. Завдання державного регулювання розвитку промислового виробництва.
6. Основні засоби ефективності промислового виробництва.

Міжпредметні зв'язки. Вивчення категорій економіки галузевих ринків, що ґрунтуються на знаннях з дисциплін: економічна теорія, макро- мікроекономіка, основи економічної науки, теорія та історія управління.

Мета практичного заняття – формування системи практичних знань щодо концентрації, спеціалізації, кооперування підприємств різних галузей економіки.

Основні завдання практичних занять: Ознайомитись з особливості концентрації, спеціалізації, кооперування підприємств різних галузей економіки. Вивчити основні завдання державного регулювання розвитку промислового виробництва. Ознайомитись з структурною перебудовою промисловості, її суть, значенням.

Питання для перевірки базових знань за темою практичного заняття:

- 1.Зміст, особливості концентрації, спеціалізації, кооперування.
- 2.Комбінати. Передумови комбінування.

3. Рівень концентрації виробництва.
4. Масштаби випуску основного продукту та розмір утворюваних напівпродуктів, відходів.
5. Форми комбінування.
6. Комбінування, що ґрунтується на комплексному використанні сировини (горизонтальне).
7. Характерні ознаки горизонтального комбінування.
8. Зміст, особливості та інструментарій державної промислової політики.
9. Значення державної промислової політики.
10. Основні завдання державного регулювання розвитку промислового виробництва.
11. Структурна перебудова промисловості, її суть, значення.
12. Екологічність промислового виробництва.
13. Основні засоби ефективності промислового виробництва.

Література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8].

Форми контролю знань – презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, обговорення виконаних завдань.

Практичне заняття № 6

Економіка ринку сільськогосподарської продукції, ринку продукції лісового господарства. Економіка ринку ІТ-технологій та ринку зв'язку

Навчальний час: 2 год.

План практичного заняття

1. Суть аграрної політики. Мета і пріоритети аграрної політики України.
2. Особливості бюджетно-податкової та кредитно-фінансової політики в аграрному секторі.
3. Політика держави щодо регулювання ринків сільськогосподарської продукції та матеріально-технічного забезпечення виробників.
4. Державна політика стимулювання розвитку підприємництва в аграрному секторі економіки.
5. Суть та значення сфери інформаційних технологій для економіки України
6. Тенденції розвитку ринку ІТ-технологій.
7. Основні економічні показники розвитку галузі. Інформаційні технології.

Інформатизація. Інформаційні послуги.

8. Загальна характеристика ринку зв'язку.

Міжпредметні зв'язки. Вивчення категорій економіки галузевих ринків, що ґрунтуються на знаннях з дисциплін: економічна теорія, макро- мікроекономіка, основи економічної науки, теорія та історія управління.

Мета практичного заняття – набуття знань щодо механізмів регулювання ринків сільськогосподарської та лісової продукції.

Основні завдання практичних занять:

Вивчити суть та основні напрями аграрної політики України. Ознайомитись з метою і пріоритетами аграрної політики України. Ознайомитись з політикою держави щодо регулювання ринків сільськогосподарської продукції та матеріально-технічного забезпечення виробників.

Питання для перевірки базових знань за темою практичного заняття:

1. Значення та суть аграрної політики.
2. Основні напрями аграрної політики України.
3. Мета і пріоритети аграрної політики України.
4. Особливості бюджетно-податкової та кредитно-фінансової політики в аграрному секторі.
5. Політика держави щодо регулювання ринків сільськогосподарської продукції та матеріально-технічного забезпечення виробників.
6. Державна політика щодо аграрної науки, освіти й інформаційного забезпечення виробників.
7. Державна політика стимулювання розвитку підприємництва в аграрному секторі економіки.
8. Суть та значення сфери інформаційних технологій для економіки України
9. Тенденції розвитку ринку ІТ-технологій.
10. Основні економічні показники розвитку галузі.
11. Основні перешкоди та способи їх усунення.
12. Інформаційні технології. Інформатизація. Інформаційні послуги.
13. Загальна характеристика ринку зв'язку.
14. Економічні особливості зв'язку та його значення.
15. Галузі зв'язку. Підприємства зв'язку.
16. Трафік, веб-трафік, мультимедія-трафік, трафік вантажних перевезень.
17. Сучасний стан галузі зв'язку та інформатизації в Україні.

Література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8].

Форми контролю знань – презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, обговорення виконаних завдань.

Практичне заняття № 7

Будівельна галузь та її економіко-організаційні особливості.

Ринок побутового обслуговування

Навчальний час: 2 год.

План практичного заняття

1. Галузь будівництва.
2. Особливості будівництва як галузі національної економіки.
3. Структура інвестиційного циклу і економічна ефективність інвестицій.
4. Кошторисна вартість і собівартість об'єктів будівництва.
5. Ринок нерухомості.
6. Будівельний кластер, суть та значення.
7. Ринок побутових послуг, суть та значення.
8. Класифікація і види послуг ринку побутового обслуговування населення.

9.Тенденції і стан розвитку побутового обслуговування населення.

Міжпредметні зв'язки. Вивчення категорій економіки галузевих ринків, що ґрунтуються на знаннях з дисциплін: економічна теорія, макро- мікроекономіка, основи економічної науки, теорія та історія управління.

Мета практичного заняття – формування системи теоретичних знань і практичних навиків щодо функціонування ринку будівництва.

Основні завдання практичних занять:

Вивчити суть і значення галузі будівництва. Характерні особливості будівництва як галузі національної економіки. Структура інвестиційного циклу і економічна ефективність інвестицій.

Вміти розрахувати кошторисну вартість і собівартість об'єктів будівництва. Вміти виявляти фактори формування ціни на нерухомість.

Питання для перевірки базових знань за темою практичного заняття:

1. Суть і значення галузі будівництва.
2. Характерні особливості будівництва як галузі національної економіки.
3. Структура інвестиційного циклу і економічна ефективність інвестицій.
4. Кошторисна вартість і собівартість об'єктів будівництва.
5. Ринок нерухомості, тенденції розвитку.
6. Фактори формування ціни на нерухомість.
7. Первинний, вторинний ринок нерухомості.
8. Структура будівельного кластера, суть та значення.
9. Ринок побутових послуг, суть та значення.
10. Роль побутового обслуговування населення у розвитку економіки.
11. Класифікація і види послуг ринку побутового обслуговування населення.
12. Структура ринку побутового обслуговування населення.
13. Тенденції і стан розвитку побутового обслуговування населення.

Література : [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8].

Форми контролю знань – презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, обговорення виконаних завдань.

Практичне заняття № 8

Розвиток сільських територій та соціальна політика у сільській місцевості. Ринок праці.

Державна галузева політика та управління у сферах суспільного життя.

Навчальний час: 2 год.

План практичного заняття

1. Розвиток сільських територій у контексті продовольчої безпеки: європейський досвід та українські реалії.
2. Державна політика щодо розвитку сільських територій.
3. Оцінка потенціалу розвитку сільських територій
4. Концептуальні засади інноваційного розвитку сільських територій.
5. Ринок праці.
6. Функції держави у сфері регулювання господарських процесів. Бюджетна політика.
7. Державне управління соціальними процесами суспільства.

Міжпредметні зв'язки. Вивчення категорій економіки галузевих ринків, що ґрунтуються на знаннях з дисциплін: економічна теорія, макро- мікроекономіка, основи економічної науки, теорія та історія управління.

Мета практичного заняття – формування системи теоретичних і практичних знань державної галузевої політики та управління у сферах суспільного життя.

Основні завдання практичних занять:

Проаналізувати основні тенденції розвитку сільських територій у контексті продовольчої безпеки: європейський досвід та українські реалії. Обґрунтувати суть державної політики щодо розвитку сільських територій. Ознайомитись з методикою оцінка потенціалу сільських територій України в контексті європейської інтеграції. Обґрунтувати напрями підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва в контексті сталого розвитку сільських територій.

Питання для перевірки базових знань за темою практичного заняття:

1. Охарактеризуйте основні тенденції розвитку сільських територій у контексті продовольчої безпеки: європейський досвід та українські реалії.
2. Обґрунтуйте суть державної політики щодо розвитку сільських територій.
3. Методи оцінка потенціалу сільських територій України в контексті європейської інтеграції.
4. Основні бар'єри на шляху розвитку сільських територій України в руслі модернізаційної парадигми ЄС.
5. Напрями підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва в контексті сталого розвитку сільських територій.
6. Становлення багатофункціональної економіки на сільських територіях як основа їх наближення до стандартів ЄС.
7. Концептуальні засади інноваційного розвитку сільських територій України в контексті адаптації економічної політики до вимог і стандартів ЄС.
8. Ринок праці.
9. Пояснити функції держави у сфері регулювання господарських процесів.
10. Бюджетна політика, суть, значення.
11. Пояснити суть державного управління соціальними процесами суспільства.
12. Особливості державного управління охороною здоров'я України.
13. Значення державної політики у сферах наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності.
14. Особливості державної політики у сфері освіти.
15. Державна політика та управління у сфері культури.
16. Державне управління етнонаціональним розвитком суспільства.

Література : [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8].

Форми контролю знань – презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, обговорення виконаних завдань.

РОЗДІЛ 4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання рівня знань студента проводиться за модульно-рейтинговою системою відповідно до розпорядження по факультету управління фінансами та бізнесу Львівського національного університету імені Івана Франка №1-р «Про організацію освітнього процесу на факультеті управління фінансами та бізнесу ЛНУ ім. І.Франка у 2015-2016 навчальному році» від 31.08.2014р.

Результат поточного контролю освітньої діяльності студентів (РПК) за семестр визначається як середня арифметична з поточних балів за 5-бальною шкалою, відображених у журналі обліку відвідування та успішності, помножена на встановлений коефіцієнт переводу $k=10$.

$$\text{РПК} = \left(\frac{\text{Сумма балів за результатами поточного контролю}}{\text{Кількість навчальних занять}} \right) \times K$$

4.1. Таблиця оцінювання (визначення рейтингу) навчальної діяльності студентів

Поточний контроль		РАЗОМ – 100 балів
Практичні (семінарські) заняття	Індивідуальна науково-дослідна робота	
80	20	
100 балів		

4.2. Система нарахування рейтингових балів та критерії оцінювання знань студентів

№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Бали рейтинг у	Максимальна кількість балів
1. Бали поточної успішності за участь на практичних заняттях		До 5балів	40
	<ul style="list-style-type: none"> розгорнутий, вичерпний виклад змісту питання; повний перелік необхідних для розкриття змісту питання категорій та законів; правильне розкриття змісту категорії та законів, механізму їх взаємозв'язку і взаємодії; здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки і узагальнення, знання історії створення таких теорій та еволюції поглядів їх представників; уміння користуватись методами наукового аналізу економічних явищ, процесів і характеризувати їх риси та форми виявлення; 		5 балів

<ul style="list-style-type: none"> • демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання; • використання актуальних фактичних та статистичних даних, матеріалів останніх подій в економічній та фінансовій сфері в країні та за її межами; • знання необхідних законів і нормативних матеріалів України, міжнародних та міждержавних угод, обов'язкове посилання на них під час розкриття питань; • знання точних назв і функцій національних та міжнародних фінансово-кредитних установ, історії їх створення і ролі при вирішенні проблем, які ставляться у конкретному питанні 	
<ul style="list-style-type: none"> • порівняно з відповіддю на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б одного з пунктів, указаних вище (якщо він потрібний для вичерпного розкриття питання); • при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами все ж таки студентом допущені помилки під час використання цифрового матеріалу, посилання на конкретні історичні періоди та факти, неточності у формулюванні термінів і категорій, проте з допомогою викладача він швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді 	4 бали
<ul style="list-style-type: none"> • порівняно з відповіддю на найвищий бал не зроблено розкриття двох з пунктів, указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання); • одночасно мають місце обидва типи недоліків, які окремо характеризують критерії оцінки «добре»; • відповідь малообґрунтована, неповна; • студент не знайомий з законодавчими матеріалами, матеріалами періодичної преси з фінансових та загальноекономічних питань; • студент лише з допомогою викладача може зрозуміти та виправити свої помилки 	3 бали
<ul style="list-style-type: none"> • порівняно з відповіддю на найвищий бал не зроблено розкриття трьох чи більше пунктів, указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання); • одночасно мають місце два чи більше типів недоліків, які окремо характеризують критерії оцінки «задовільно»; • у відповіді відсутні належні докази і аргументи, зроблені висновки не відповідають загальноприйнятим, хибні; • характер відповіді дає підставу стверджувати, що студент неправильно зрозумів суть питання чи не знає правильної відповіді; • допущені грубі помилки і студент не може їх виправити 	1-2 бали
<ul style="list-style-type: none"> • студент не готовий до заняття. 	0 балів

2. Індивідуальна науково-дослідна робота	До 10 балів	10
▪ глибоке розкриття проблем, відображення власної позиції, опрацювання додаткових джерел літератури, використання практичних матеріалів, виступ перед групою		10
▪ глибоке розкриття проблем, відображення власної позиції, опрацювання додаткових джерел літератури, використання практичних матеріалів		8
▪ робота суто компілятивного рівня		До 5

4.3. Шкала оцінювання успішності студента за результатами підсумкового контролю

Рейтинг студента (балів)	Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка	
			за національною системою	за системою факультету
90 – 100	A	Відмінно (EXCELENT) відмінне виконання з незначною кількістю помилок	Відмінно	5
82 – 89	B	Дуже добре (VERI GOOD) вище середніх стандартів, але з деякими помилками	Добре	4
75 – 81	C	Добре (GOOD) – в цілому змістовна і правильна робота з певною кількістю значних помилок	Добре	
69 – 74	D	Задовільно (SATISFACTORI) – непогано, але зі значною кількістю недоліків	Задовільно	3
60 – 68	E	Достатньо (SUFFICIENT) – виконання відповідає мінімальним критеріям	Задовільно	
35 – 59	FX	Незадовільно (FAIL) – необхідна ще певна додаткова робота для успішного складання екзамену	Незадовільно	2
1 – 34	F	Незадовільно (FAIL) – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Глобальне переформатування світової економіки: причини, тенденції. URL : <http://www.niss.gov.ua/articles/701>.

2. Геєць В. М. Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України: в 3-х т. К. : Фенікс, 2007. Т1. Економіка знань – модернізаційний проект України. 544 с.

3. Гусєв В. О. Державна інноваційна політика: методологія формування і впровадження : монографія. Донецьк : Юго-Восток, 2011. 624 с.

4. Державна служба в Україні : соціально-правовий та організаційний аспекти : навч. посіб. авт. кол. : Ю. П. Сурмін, Т. В. Мотренко, В. А. Науменко та ін. ; за заг. ред. Р. А. Науменко, Л. М. Гогіної. - К. : НАДУ, 2011. - 204 с.

5. Добровольская О. П. Региональная экономика: учеб. пособ. / О. П. Добровольская. – Симферополь : Эльиньо, 2007. – 262 с.

Додаткова література

6. Економічна енциклопедія: у трьох томах / редкол.: ... С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – Т. 3. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 952 с.

7. Енциклопедія державного управління : у 8 т. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. - К. : НАДУ, 2011. ; т. 6. С. 315 - 317.

8. Єщенко П. С. Економічна теорія і економічна політика в трансформаційному суспільстві. Економіка та прогнозування. 2016. №4. Вип. 15. С.21-24.

Джерела офіційної інформації в мережі інтернет

1. Антимонопольний комітет України. URL : <http://www.amc.gov.ua/>

2. Верховна Рада України. URL : <http://www.rada.gov.ua/>

3. Federal Trade Commission. URL : www.ftc.gov

4. International Journal of Industrial Organization. URL : <https://www.journals.elsevier.com/international-journal-of-industrial-organization/>

5. NBER Papers on Industrial Organization/ URL : <http://www.nber.org/papersbyprog/IO.html>

6. Review of Industrial Organization. URL : <https://link.springer.com/journal/11151>

7. The United States Department of Justice. URL : <https://www.justice.gov>

8. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11.01.2001 № 2211-III (зі змін. та допов.). Верховна Рада України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>

9. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII (зі змін. та допов.). Верховна Рада України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>

10. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV (зі змін. та допов.). Верховна Рада України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>

11. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 01.12.1998 № 284-XIV (зі змін. та допов.). Верховна Рада України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>